

3.

Mama is joods. Voor wat dat waard is.

Ze heet Ruth. Ze heeft kunstgeschiedenis gestudeerd in Amsterdam en gaat met vriendinnen dikwijls naar zoveel mogelijk musea vol onbegrijpelijke kunst.

“Weet je wat zo frustrerend is?” vraagt ze zich wel eens lachend af tijdens het eten. “Dat er best veel woorden op mijn naam rijmen die je liever niet hoort... kut, om maar wat te noemen, trut, prut, tut of pietlut”.

Ze heeft familie in Israël, vooral in Tel Aviv. Haar vader is overleden toen ze elf was. Haar moeder is een paar jaar geleden geëmigreerd naar Israël. Ze schijnt in een kibboets te wonen. Dat vind ik echt zo'n woord uit de jaren zeventig. Mama vertelde ooit, dat ze in Tel Aviv ook een achterneef en een paar nichten heeft. Haar oom woont in Haifa. Hij handelt in zuidvruchten over de hele wereld. Mama zegt, dat hij net zo zuur kan zijn als de citroenen die hij verkoopt en dat hij erg op zichzelf is. Mama's moeder is in die kibboets het contact met de buitenwereld verloren. Mama heeft het daar moeilijk mee. Dat zie ik wel eens, als het ter sprake komt.

In ons gezin is het feit dat mama joods is, voor zover ik weet nooit een *issue* geweest. Papa's werkelijkheid speelt zich hoofdzakelijk af in en rond zijn spreekkamer. Hij wenste zich niet te branden aan politieke of religieuze kwesties en andere hete hangijzers. Er wordt gefluisterd, dat hij een onconventionele dokter is. Als papa een wijntje te veel op heeft, krijgen we aan tafel in allerlei varianten hetzelfde verhaal voorgeschoteld: op een middag tegen sluitingstijd van de praktijk was er een

junk binnengedrongen. Met een keukenmes in zijn trillende handen. De man was over de balie heen gesprongen en werkte papa's Hindoestaanse assistente Shanta met draaipootstoel en al tegen de grond. Ze was juist bezig de glazen scheidingswand tussen haar en de patiënten dicht te schuiven. De man, eerder een jongen, schreeuwde om medicatie. Morfine of iets soortgelijks. Shanta gilte als een mager speenvarken.

Papa stapte volgens zijn eigen overlevering, fronsend uit zijn onderzoekskamer en zag zijn assistente met een uniformjurk die koddig (in zijn ogen) opgeschoven was tot haar, voor hem tot dusver onzichtbare dijen. Haar belager had zijn mes inmiddels onhandig bij het lemmet vastgegrepen en zag cruit als een mislukte acteur in een lowbudgetfilm. Mijn vader, de dokter, kreeg op dat moment een onbedaarlijke lachbui met als gevolg, dat de junk er direct met de staart tussen de benen vandoor ging. Ook Shanta kreeg de slappe lach die een halve minuut aanhield. En dat, terwijl de situatie gemakkelijk uit de hand had kunnen lopen.

Mama houdt zich over het algemeen afzijdig van allerlei heetgebakerde standpunten omtrent de positie van Israël.

'Ik ben een nuchter meisje uit de polder', is haar adagium. Ze heeft weinig of niets met de problematiek van het Midden-Oosten in het algemeen en haar joods zijn in het bijzonder. Papa is afkomstig uit een fel anti-katholiek ondernemersgezin, notabene in Brabant. Al zijn vier broers en één zus zitten succesvol in zaken. Hij is de enige die gestudeerd heeft en arts is geworden.

"In mijn familie stroomt geen druppel joods bloed door de aderen, maar verdomd: het zijn stuk voor stuk joden!"

En dan grijnst hij scheef naar mama, die net doet of ze hem niet heeft gehoord, wat ze wel vaker doet.

"Ruth heeft de mooiste ogen ter wereld", laat hij zich onder vrienden soms ontvallen.

“Plus de fraaiste kont van het zonnestelsel. Maar waar ik op gevallen ben, is haar karáker!”

We zijn één keer op vakantie naar Israël geweest. Naar Eilat. We vertrokken op nieuwjaarsdag. Bijna alle passagiers zaten versuft uit de raampjes te staren, alsof ze eigenlijk liever niet wilden. Behalve wij met z'n vieren, in tweetallen verdeeld over het gangpad. Zowel het gebrek aan slaap als het teveel aan drank was niet aan ons af te lezen. We hadden er enorm veel zin in. Papa beweerde dat daar in Eilat de zon 360 dagen per jaar scheen. Hij worstelde zich als erkend zoonanbidder altijd met moeite door de maanden januari en februari.

Toen ik begin dit jaar in zijn praktijk mijn coschappen met papa besprak, kwam Israël onverwacht in beeld. Ik was helemaal niet van plan die coschappen in het buitenland te doen. Te veel gedoe, had ik in de wandelgangen gehoord. ‘Ze buiten je daar als coassistent uit...’ Of woorden van gelijke strekking.

Op de universiteit werd je over het algemeen vrijgelaten in je keuze om je coschappen waar dan ook te doen. Plekken waren schaars. Ik kende masterstudenten, die maanden moesten wachten op een vacant ziekenhuis.

“Wat denk je van het *Sheba Medical Center*, KC?” vroeg papa toen ik, na ruggespraak met zijn *bodyguard* Shanta, belet kreeg in zijn heiligdom. De archetypische stethoscoop hing loom om zijn nek.

“Het is een van de beste ziekenhuizen ter wereld. Volgens *Newsweek*. Betrouwbaarder kan je het niet krijgen.”

Zijn vingers ranselden op het toetsenbord van zijn laptop.

“Kijk.”

Ik ging achter hem staan. Hij rook vertrouwd naar Zino Daviddoff, de geur waar hij al sinds de oerknal aan verknocht was.

Ik keek naar foto's van moderne, witte gebouwen tegen een exotische achtergrond van palmbomen onder een strakblauwe hemel.